

Uprkos ostrim kritikama Evropske komisije, rumunske vlasti su odlučne da iskoriste fond EU za oporavak za masovna ulaganja u fosilni gas i vodonik.

Dok Evropska komisija trenutno razmatra rumunski plan za oporavak i otpornost, postoji rizik da bi milijarde evra javnog novca mogle naposljetku razmaziti industriju fosilnih goriva. Nakon odobrenja, 29,2 milijarde EUR biće na raspolaganju za finansiranje oporavka privrede u Rumuniji nakon pandemije, kao i za zelenu i digitalnu tranziciju-ključne procese Mehanizma EU za oporavak i otpornost.

Nedavna analiza energetske komponente RRP -a pokazuje da se, uprkos impresivnih 40,8 odsto udela troškova povezanih sa zelenom tranzicijom, veliki deo investicionih predloga plana zasniva na fosilnom gasu.

Energetskom sektoru dodijeljeno je cca. 1,6 milijardi evra podeljeno u šest investicija i šest reformi. Najznačajnija ulaganja su u fosilni gas, kako na strani proizvodnje, tako i na transportu i distribuciji, sa vodoničnom komponentom koja je priključena samo kako bi ispunila evropske zahteve životne sredine.

Oporavak na gasni pogon

U regionu Oltenije veza sa distribucijom fosilnih gasova je nejednaka, ali potencijal obnovljive energije je znan. Pa ipak, RRP Rumunije predviđa 400 miliona evra namenjenih za proširenje mreže fosilnih gasova. Sastoji se od približno 4000 km cevovoda sposobnih za transport vodonika i drugih niskougljeničnih gasova u proporciji do 10% kapaciteta. Bez obzira na potrebu za smanjenjem emisije gasova sa efektom staklene bašte u regionu zavisnom od uglja, ovaj prijedlog iz plana oporabe zapravo se obavezuje na povećanje emisija korišćenjem fosilnih gasova.

Osim distributivnih mreža za fosilna goriva i vodonik, plan uključuje dodatna ulaganja u dve nove elektrane na gas na 159 MV. Ova postrojenja su namenjena kao deo dva objekta čiji je cilj dokazivanje tehničkih i ekonomskih prednosti proizvodnje vodonika pomešanog sa gasom i obnovljivim izvorima energije. Očekuje se da će ovi projekti dobiti 585 miliona eura, što predstavlja skoro 40 odsto ukupnih finansijskih sredstava za energetske komponentu RRP -a. U planu nije precizirano koja će se vrsta vodonika proizvoditi, pa je ugljični otisak predloženih projekata teško procijeniti. Zauzvrat, ove investicije rizikuju da odlože prijeko potrebnu energetske tranziciju.

Dodavanje vodonične komponente projektima fosilnih gasova efikasno ozelenjava. To je pokušaj industrije fosilnih goriva da ostane relevantna tokom čitavog procesa dekarbonizacije.

Potencijal za obnovljive izvore energije ostaje neiskorišćen

Osim širenja fosilnog gasa, Rumunija planira i reformu svog sektora obnovljive energije. Glavne inicijative imaju za cilj reviziju postojećeg zakonodavnog okvira i uvođenje instrumenata podrške, kao što su ugovori o kupovini električne energije i ugovori za razliku, kako bi se ubrzao razvoj sektora.

Uprkos značajnom potencijalu Rumunije za proizvodnju energije vetra na moru, plan ne daje prioritet ovom sektoru. a ulaganja u skladišne kapacitete su minimalna. Samo 32,5 miliona eura biće dodijeljeno projektu skladištenja instalisane snage 50 MV, a šema državne pomoći od 167 miliona eura će podržati istraživanja i razvoj u ovom sektoru, kako bi se do kraja 2025. godine dovelo do dodatnih 100 MV instaliranih kapaciteta.

Sve u svemu, obnovljivi sektor će dobiti oko 25 procenata ukupnih izdvajanja u okviru energetske komponente, nedovoljno za postizanje cilja Rumunije za obnovljivu energiju do 2030. godine.

Ukidanje uglja pokvareno gasom

Rumunski plan oporavka takođe predviđa datum postepenog ukidanja uglja do 2032. godine. Neophodni zakonodavni okvir za ovu tranziciju biće razvijen tako da uključuje konkretne rokove za zamenu uglja, mere zatvaranja rudnika i očuvanje, kao i prekvalifikaciju i stručno usavršavanje. ili društveno-ekonomske mere za pogođene zajednice.

Nažalost, ovaj proces postepenog ukidanja uglja u velikoj meri podrazumeva prebacivanje mnogih jedinica uglja na one na bazi fosilnog gasa, sprečavajući Rumuniju da postigne svoje klimatske ciljeve. Lideri moraju biti znatno ambiciozniji u ovoj tranziciji i uzeti u obzir tehnološki razvoj u oblasti obnovljivih izvora energije.

Konačno odobrenje Plana očekuje se u septembru jer je proces revizije još uvijek u toku. Prema najnovijim izveštajima, Evropska komisija je kritikovala ulaganja u fosilni gas i vodonik, ali nacionalne vlasti žele da dokažu svoju održivost. Nadajmo se da će odobrena verzija Plana oporavka isključiti ove štetne mere koje su u suprotnosti sa energetske i klimatskim obavezama Rumunije.

Izvor: Bankwatch Network